

Bérmén: 100 levelek el nem fogadtak.

Előzetes árak:
Helyben készletben, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre : 3 Ft - 12 Ft -
Félévre : 2 Ft - 6 Ft -
Negyedévre : 1 Ft - 3 Ft -
Külföldi egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 3 Ft, a kapható
a kiadónak és a G. G. G. G. G.
székhelyek közötti közlekedésért.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassómezei választmányának és a
Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Irda

Brassó, Kapu-utca 24. szám alatt.

hova a lap szállást iradott költségeket tartalmaz.

Feloldó szerkesztő:

D. ZAKARIÁS JÁNOS.

Készítők: vissza nem adtak.

Lapkiadók:

A Közművelődési Irodalmi és művelődési részvétel. Kolozsvár.

Kiadó: Beretsoni Máté - Brassói Közművelődési Irodalmi.

Egy régi munkás.

A helybeli egy ref. egyházközség köz-
tisztelvénye áll, nyugalmazott papjáról,
Molnár Jánosról van szó, ki a tette ve-
várnapra bucsuzott el híveitől, s a mult e-
zel az egyházközség hivatalos vezetése.
Negyvenhárom évig volt egyházkö-
zségnek a hívek minden rótege által sze-
résztetve lelkész: egyszerű tagja, de nem
utolsó munkája annak a halás emléke-
zetre méltó elszánt csapnak, mely Bras-
sóban magyarságot, magyar társadalmat
teremtett.

Eismérésre vagyunk a papi műkö-
dés iránt áttérve, szerető és b. csükk
minden papja, ha híveinek érdekeit szí-
vén hordja, ha a munkája egyháza és fele-
kezete anyagi és erkölcsi felvirágztatá-
sának, nevelésének: de munkássága
bennünk, mint separatisztus érdekei ál-
tal nem befolyásolt munkáit a minden-
nél drágább magyar nemzeti érdekeknek,
csak annyiban érdekel, a mennyiben, a
legmagasabb érdekekkel viszonyban s ka-
pónban, ha azoknak éppen szolgáltatás-
talan áll.

A Molnár János papi működéséről
ez az eset. Abban a szerencsés helyze-
tben volt, hogy a pap és a magyar hazai
soha sem jött benne ellenében, a mint
hogy egy ev. református papban nem is jött.
Míg az szolgája volt egyháznak, ha fia a
hazának, s a mit egyházzal tett, a magyar
nemzetért és hazáért tette, mert a kettő e-
rdeke mindenben és mindenütt azonos volt.

Olyan időben hívta el híveinek köz-
bizalmát, midőn egyháza és hazája egy-
aránt világság napokat élt. — Az 1850-
ik évben hazája egy dicsőséges, de sze-
resenesebb kimenetelű harc után a leg-
keservebb elnyomás alatt nyugott, egy-
háza ádálalt pártárcok és civódások ál-
tal megnehezítve, az anyagi és erkölcsi
bukás szélén állt. Hívei szétváltak, az új-
ság a német iskolák emlegető szíva a
tudományt, tanulta a hazafiságot. S egy
magyar iskolára még csak gondolni se
lehetett, ha csak nem a ref. egyház au-
tonómiajának védelme alatt. És ő megalkot-
ta ez iskolát, az első és akkor egyetlen
magyar Brassóban. Igaz, hogy kezdet-
ben és nyomorúságban volt a fényre ké-
sőbb sem emelkedett, de csirjái volt az ok-
na a fényes palotának, melyek itt ma
a magyar kultúra hírdetői és terjesztői.
Annak az egyszerű iskolának volt fen-
tartva az a fontos hitvány, hogy a ma-
gyarok gyermekeit összegyűjtve, egy pár
ev alatt kimutassa, hogy itt magyarság
van, s pedig oly tekintélyes, hogy annak
újítását egy iskola be nem fogadhatja.
Az állam később az iskola által figye-
meztetve szolgáltatta fel a város magyarsá-
gát közeli iskolák felállítására, s mi-
után az a városokat hazafiság meg-
törtött, állítá fel maga az állami elemi
iskolát, mely évekkel azután a felsőbb
iskolákat hitvány elre.

Molnár János, minden eljött egy-
elvére látta, midőn a brassói magyar tan-
-

ügyet erősebb kezzebe fettehetné le, az
egyház felekezeti iskoláját, mely feladatát
már betöltötte, átadta az államnak.

Maga azonban már napig buzgó és
munkás tagja maradt az állami iskolák
gondnokának.

Ez időtől fogva minden törekvése az
volt, hogy híveinek az iskola fenntar-
tás feladatát erélyt az egyház által
anyagi viszonyai rendezésére fordítsa. S
hogy minő eredményt munkált a téren,
mutatja az, hogy az egyház, mely idejé-
veleket 2300 frtnyi vagyonnal és 2800
frtnyi adóssággal állt, ma 56 ezer forint-
tal épített gyógyor templommal és pa-
pialakkal rendelkezik a város legelső pont-
ján, s külsőből alapjai most is meg-
haladják a 10 ezer forintot.

A kortársak bizonyoságot tehetnek
róla, minő szerepe volt a magyar kaszinó,
magyar dalárdá megteremtésében, s mit
áldozott azokért az a szegény református
pap, ki családja fenntartására is idegen
munkát volt kénytelen vállalni évek so-
rán át.

A sülkebbi felekezetiességen fel-
állván, a magyar érdeket tartotta szem-
előtt mindig a midőn törekvése, a jók
televényiség egy általános magyar jóté-
kony meglehetesen csoportosított, a már
meg alakult román kőművellet szem-
ben megteremt, csak akkor álltát fel a
protestáns meglehetet, melynek ismét fel
munkássá, vezetője maradt a mai napig
Negyvenhárom éves munkássága szo-

rosan összefeg a brassói magyarság éle-
telével s feltehetően a ref. egyházban,
melyek történetét nagy gondnal és után-
járásal meg írta, s melynek ő másod-
idő alaptölként tekinthető.

A ref. egyházközség igen helyesen
járt el a magát tisztelte meg, midőn el-
ismerésébe bár egyszerű formában, de a
impózans kifejezéssel adott, minő a vasár-
nap ünnepély volt, melyről tudósításunkat
múlt számunkban közöltük. — Biztos le-
felte, hogy az a kőpírdő és tapaszt-
latlanság, melyet az ő személyében
magának továbbra is biztosított, midőn ő
egyháztanácsa örökös tisztelbeli tagja-
nak választotta, áldásos gyümölcsöket fog
teremni továbbra is.

Hogy pedig ezt sokáig bírassa, a
magunk részéről is szívánálunk kívánjuk,
hogy a nyugalmazott jó megérdemelt
nyugalom sokáig élvezhesse!!!

—y—y.

Politikai hírek.

A közigazgatási bíróság. A
közigazgatási jogszabályok fölött való bí-
ráskodás szervezete vonatkozólag a kor-
mány — mint értesítünk — már meg-
állapodott. Kezdetben tavalyelőre az volt
a terv, hogy minden megyében lesz alsó-
fokú közigazgatási bíróság, a mint azon-
ban ért. állásunk, csak helyett csak hét
kerületi közigazgatási bíróság felállításá-
va tervezve. Ugy az alsófokú, mint a

TÁRSASÁG.

Brassóti Páris.

— Gyógyult áll levelek —

XVII.

Melköl-Welsig.

Kedves barátom!

A mint este maradt az ég, úgy talá-
tam mánap reggel is. Komoran s zordan
járta fel a nap, feléje költözött lángok a
hagyok emeltek, a halál dőmörögött el bu-
tán, és sűrű köd ereszkedett le a völgyekre.
Finom eső hullott, mely azonban idővel mint
erősebb lett, úgy hogy jónak találnám, egy
kieszt varrt, míg az este talán elöl.

De hogy időmöt hiába ne vesztegetsem,
eszembe jutott, hogy bizony jó volna, ha czip-
fom sarkait megporolnánk. Erdőből
Melköl kibírta az utat, de most már ideje
is volt, azokat kibírattatni. Bevettem hát va-
lami csipőhöz, ki pártfogására várta sa-
rkaimat, és megkezdte egy kibúrtól, hogy
blates volam már, hogy azok Párisig is ki-
tarjass az utat.

Mialatt szorgalmasan dolgoztam a mas-
ter, észrevettem a falon valami rést hegezőt,
s megállt értezők, hogy régen elhaltam
egyháznagyom azon sír-iró bukások dolo-
ból, melyek annyira erősen dőltek minden
magyar embernek. Ált, hogy az első akkor-
dokat eljártam, már is kirota a master,
hogy milyen „Landmann“-nal van dolga.

Hosszú élete emlékeiből elővette azokat,
mikor ő is meg Komorában vándorolt, on-
nan meg hát gyároltorka a vidékre ment,
s több előt.

Jelen kellemen most az idő, s a jó-
szívi csipőző sok szerencse-kiránata között
újult újra teltem.

Az eső még mindig nem szűnt meg, s
csak estelede derült ki, a minden nagyobb helye-
zésben is érkeztam. Amintelen-ben voltam.
Hát J. Jozennek igen szép szobrot állítottak,
jelöl annak, hogy ez a eszár nagy ked-
velő az szusztrálizmus. Amintelen-ben nem
akartam éjtele meredni, deztam annak, hogy
olt győzteszt, „Verpöge-Station“-t, azért is
már alkalnyúl voltam.

A mi a „Verpöge-Station“-t illeti, hat
Ausztriában s Németországban a vándor le-
gényekbe a koldúsok tiltva lévő, jelen „Sta-
tion“-oknál találunk tengeres ellátásra s dol-
mezáro. Magától értezők, hogy az ilyen
„Verpöge-Station“-k mindenféle esodások
munkálterő társjegy, úgy a szókai se nem
beltem sen volt, szókai közömből meg-
ismerkedik.

Hatát fordítottam tehát a kis mező-
rosnak, s tovább indultam a kemény ország-
utam Lina felé.

Hegyeket s völgyeket mentem át, azután
még lapos vidéket, hol épen türti metsze-
tek ki a talajból. Hosszra fordultak erőltetve
húzóra, úgy gázoltak a munkások alában s
de földet kimentek a kormotok turli.
Nagy, minden oldalról nyitott erdőben az-
után megszártják, észepreérek a közelebbi

vasutalomsra visszk, honnan tovább szál-
líjak.

A tengeről látni végre kimenekülve,
erősebb vidéket. Két óráda szünet be-
munkák mar a talajhoz nyúló fenyővel, s
ezeken át nyugvónak kimentek az ország-
utak. Az erdőben az erdő hátszág el-
járat a nélkül, hogy falut ének; csak egyes
magasok házak állnak: „Rette“, a mint a
fólisát előt elvezet.

Ezen erdőalkosok hátán mind nagyon
szájtogaloznak vannak építve. Hatalmas oldalról
teljesen be vannak zárva, s csak egy orvát
kapu át lehet bemeni. Ha a kapu be van
csúszva — mint rendszeren —, akkor a lakos
teljesen el van zárva a községtől. Ezen vá-
rosi parasztházak sokszor esetre nem is ki-
láthatnak volna öjeli szálásra, s így igazán
örömtel, midőn közelebb egy valami falu
érkeztem, melyet korcsma is volt.

Bementem, s megkérdeztem a lajtot,
hogy elhalhat-e a székely. Szívesen meg
adta az engedélyt, s mivel nagyon el voltam
száraz, rögtön le is fektettem.

Minden zánnap reggel igazságtalmasan
kértem, után akartam menni, akkor kellemes
meglepetésnek a lány nagy táj teljessé tal-
talt fel. Egyezménytelen tudtára is adta, hogy
ha rögtön megmondottam volna, hogy ki —
mi vagyok, hát jó ágyban is elhalhatom
volna. — A dolgot t. i. ugy volt, hogy a kor-
samos fia szintén engedélyt halgalt volt, ki
magyar utlevélből csak annyit vett ki, hogy
nem vagyok községtől, vándorleánygy.
Reggelim alatt eljött a fiatal ember is, ki

mar tegnap este fűtőleg észrevettem volt, s
mindent felmőnt alaposan megfigyelt
s megbeszélte, s mit ki kívánna után ereszteti.

Vérőhelyem sított ki a nap az eső
után felültam, merre, csak ki virágai kaly-
hoikat a nap felé fordítottam, a hamzas-
telt mint megannyi gyűzők fölétek.

A pasztrák énekekre magára emelkedtek az ég
felé, rigak szedre, így ének halálraest, s
aranyos bogarak szivák a nagy virágok köz-
tartját. Oly ide, trissz reggel volt, mint csak
meg keveset este utazásom alatt, a biztosan
rendtem, hogy a sok rossz, zánakos idő
utára végre is derült ég fog rákissá nyolyni.
Hát, de csodálhat bizonytalan reményem.
Mind inkább látnak a nagy szél, s a vége
rőm, annak több felő virág, és a vége
megyőnek az az lett, hogy úgy megáztam.
Egyidejűleg az is nagyon rossz lett, és
hogy bizony nem volt könnyű dolgom ál-
rojjutni. Később újult ki az idő, s ime
már is az Enus főleg partjai tünnek fel, s csak
valamivel mesztelre Enus város tornyai. —
Az Enus völgye felé fel- és a Alsó-Ausztriát
egymástól, s csak egy falat közt van a két
tornyomást. — Azt emlegettem, hogy onka-
nar Linchen leszek; onnan pedig az ország
határa nem lehet messze. De egészen meg-
mutatkozott az az valóban.

Egyre csak mentem s mégis, egy tot-
szent nem, mintha mindig csak egy helyt
merednék. Gyorsan siettem hát tovább, mert
pérem is csak még egyidejűleg hatosból ál-
talt; német földet megfogtam s m. akartam
értem. — Szép idő lett, szép volt az or-

4712—1893. szám.

Hírdetmény.

Az ujonnan fenyegető cholera-veszély alkalmából a magas m. kir. belügyminiszterium által folyó évi július hó 9-én 63505/VI—11. szám alatt kelt rendelkezések 8-ik pontja értelmében ezennel

mindenki felszólítottatik, a legelső alkalommal észlelt cholera-veszélyes megbetegedéseit az alóli kapitányságnak azonnal bejelenteni.

Brassó, 1893. július hó 25. é.

A városkapitányság.
Híreses.

355 (1—3)

A brassói első takarékszövetkezet üzleti forgalma 1893. július havában.

BEVÉTELEK.

KIADÁS.

	frt	kr		frt	kr
Június haváról ájtott pénzkiosztás	856	18	Csalati kiadások	73	06
Bérsai díjakból	9	2	Kölcsönök	48024	26
Kölcsönökből a tagoktól	47040	66	Takarékletések	6259	58
Kölcsönök után kamatokból	1271	77	" " kamataira	1	05
Földmunkák nélküli föld, betétekből	5	88	Heti betétek	493	34
Idéti átlakból	19	40	" " kamataira	4	07
Bélyváltók és egyéb nyomtat.	14	88	Pénztőke	193	66
Pályá számlán	6860		Visszeszámlált váltókért	1913	—
Visszeszámlált váltók után	2000		Pályá számlán	11000	
Takarék letétek	10381	35	Visszeszámlált váltók kamataira	7	27
Heti betétek	832	56	Kölcsön-kamat számlán	6	—
Perkátsók	6	—	Pénzkiosztás 1893. július 31.	357	79
Összesen	60288	04	Összesen	60288	04

Brassó, 1893. július hó 31.-én.

PILBINGER EDE,
pénztárnok.LEITINGER JÓZSEF,
h. vezérigazgató.

Előnyös részletfizetésre!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a legjobb hímnének örvendő Reinhardt Fülöp özg

aradi butorgyárát
a helyi piacon

Grünvald Albert

ezégem alatt bizománnyal képviselem. Lakásberendezéseket mindenféle stílyben, bármely versenyt felülmúló olcsó árakon — ugye készpénz, mint részletfizetés mellett — szolid kivitelben elvállalok.

Mintaraktár: Kórház-utca 62. sz. a. Ugyanolt jól berendezett raktár órák, képek, tükörök, vázón- és konfekcióárutakban, olcsó áron és előnyös részletfizetések mellett.

Teljes tisztelettel

128 (20—)

Grünvald Albert.

Teljes berendezések!

Névjegyek elkészítése 30 perc alatt!

Gyászjelentések, meghívók 1 óra alatt!

Brassói „Közművelődés” nyomda

BERNSTEIN MÁRK

Brassó, Kolostoruteza 26. szám alatt.

Ajánla a nagyérdemű közönség becses figyelmébe kellősen a minden igényeknek megfelelően berendezett, gyorsajtóval és amerikai sajtóval felszerelt

KÖNYVTYOMDÁJÁT

minden e szakmába vágó munkák, u. m. teljes művek, folyóiratok, körlevelek, táblázatok, fakturák, számok, gyászjelentések, czégnomású levélpapírok és borítékok, béli, elfegyzési és esküvői meghívók elkészítésére ugy fekete, mint színes vagy többszínű kivitelben, elegáns és izléses kiállításban, lehető legutányosabb árakon.

Falragaszok gyors elkészítése.

Különösen felhívni kívánom a mélyen tisztelt közönség figyelmét igen dusan felszerelt

papir- és papíráru-raktáromra,

hol minden alkalomnak megfelelő kártyák, levélpapírok stb. stb. a legújabb mintákban nagy választékban találhatók. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

Kiváló tisztelettel

BERNSTEIN MÁRK.

A „BRASSÓ” kiadóhivatala.

Izléses, csinos kiállítás!

Pontos kiszolgálás, jutányos árak!

Brassó, nyomtatja és kiadja a Brassói Közművelődés nyomda.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.